

KIADÓHIVATAL:
Szikes Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizet-
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

„Nyilttér”-ben egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. —
Félévre . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szellemi ré-
sét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Szarvas, január 10.

Küszöbén állunk az ország gyűlési képviselők választásának, nem sokára elérkezik az ideje annak, hogy az erre jogosítottak legszebb polgári jogaitak érvényesítsék s ennek következtében az ország törvényhozásában is részt vegyenek. Mert részt vesz abban minden választó az által, hogy szavazatát adja arra, a ki az ő városát, vagy kerületét, a melyben lakik az ország törvényhozó testületében képviseli. Szép jog, legszebb mindama jogok között, a melyeket az alkotmány a polgároknak biztosított. De nagyon sokan vannak azok, kik ezen joguk becsét mérlegelni nem képesek s nem is tulajdonítanak annak olyan fontosságot mint különben megérdemelné. Legjobban bizonyítja ezen állításunk igazi voltát azon körülmény, hogy a választó polgárok nagyrésze szavazni sem akar, még ettől a jogától is eláll akkor, a mikor kötelessége lenne azzal élni. Nem tartozik lapunk keretébe annak bővebb fejtegetése, hogy kik vannak jogosítva az ország gyűlési képviselők választására, erről az 1874 évi 33 t. cz. beszél, melylyel az egész országra kiterjedő egyetemes állandó választói minősítés lett teremtve, mely mellett egyszersmind a választók állandó névjegyzékének intézménye lett meghonosítva, melybe évenként minden jogosult, ha akarja ha nem, tehát hivatalból, beirandó. Régente, még mikor az 1848 évi 5 t. cz. intézkedett a választókról ez nem így volt. Akkor a választói névlajstromok csupán az ország gyűlési választásokat megelőzőleg, tehát a pártoskodások közepette alakítottak; ma azonban egy választmány, az állandó vá-

lasztmány, állítja évről évre össze azok névjegyzékét, a kik az ország gyűlési képviselők választására jogosítottak.

Tehát magok a törvények gondoskodnak arról, hogy mindenki, akinek joga van, joga is legyen választani; oda lépni az urnához és szavazatát adni arra, akire lelkiismerete, meggyőződése diktálja. És miért van mégis az, hogy sokszor fogni kell az embereket, hogy szavaznak? Azért, mert oly keveset törődik egyik is, másik is a közügyekkel, oly kevésé érzi át hivatásának, kötelességeinek komoly voltát, hogy még annyi fáradságot sem vesz magának, mikép azt a pár percet, melyet a szavazás igénybe vesz, kényelmétől elvonja. Pedig első sorban a hazának, édes mindnyájunk közös kincsének tartozik vele.

Ahhoz a házhoz, melyet felépítünk, nemcsak téglát meg fa szükséges, de kell homok is meg mész is, s mindezen anyagok segítségével vagyunk képesek a célunk megfelelőt teremteni. Annak a törvényhozó, törvénytalkotó gyűlésnek, ha nem is közvetlenül, de közvetve minden választó, minden szavazó egyik tényezője ép úgy, mint a annak az építendő háznak a felépítéséhez szükséges mindenféle anyaga. Jóllehet, hogy úgy is választanak képviselőket ha mindenki nem is szavaz, de miért ne szavazna mindenki, akinek módjában van, a mikor ezzel honpolgári kötelességet teljesít.

Ép ezért, ne vonja ki magát senki ezen kötelesség alól, járuljon mindenki nyíltan és őszintén oda, hol a legelőkelőbb s legegyszerűbb polgár szava is egyenlő s a hol alkalma

nyílik azt a jogot gyakorolni, a melyet neki a törvény biztosít!

A szabadelvű párt gyűlése.

A szarvasi szabadelvű párt tagjai f. hó 6-án délelőtt gyűltek össze a „polgári kör” helyiségében, hogy a közelgő országos képviselő választásra szervezkedjenek. Mintegy 700–800 választó polgár hallgatta Nt. Achim Ádám esperes emelkedett hangú megnyitó beszédét, ki felhívta a választók figyelmét arra, hogy nemsokára ismét itt lesz az alkalom legszebb polgári jogaik gyakorlására. Kijelenté, hogy ő valamint a multban, egy most is a szabadelvű pártnak hiva, mert azt látja, hogy az ezen pártból ő Felsőge legalkotmányosabb király (erős eljenzés) által alakított kormány a szabadelvű pártnak támogatása mellett, édes hazánk fejlődését, erősödését biztosítani hivatott. A lefolyt országgyűlés folyamán hozott üdvös törvényhozói működés részletes felsorolását mellőzi, csak reámutat a külállomokkal megkötött kereskedelmi szerződésekre, melyek az egyes honpolgárok anyagi érdekeit is oly közelről s oly előnyösen érintik s hangsúlyozza az állam háztartásában elért egyensúlyt mint ezen kormány egyik legnagyobb vívmányát. Szükségét látja, hogy a szabadelvű párt megalakuljon s a közelgő választáshoz elvei sikeréért küzdelembe szálljon. Előterjeszti ezután az előzetesen megtartott értekezlet megálapodását, mely szerint a szabadelvű párt elnökeül S a l a c z Ferencz tak. pénzt, igazgató hozatik javaslatba, kinek elvszilárdságát, a párthoz való

TÁRCZA.

ÉVI

Aki csak ismerte, mindenki csodálta,
Hetedhét országon nem volt neki párja,
Hetedhét országon, mind róla beszéltek,
Csodás szépségéről, fiatalok, vének.

Hasadó hajnalnak, arczán láttad mását,
Pajkos két szemében csillag ragyogását,
Lengő természetnek, délczeg járásának,
Csókra termett ajka vidám mosolyának,
Rabja volt akárhány, de úgy még se mint egy,
S mégis azt az egyet rútil, hogy csalta meg:

„Mind a két kezével áldjon meg az Isten,
„Hogyha mátkapárom maradsz nékem híven;
„Hogyha nem felejtéd soha esküvéseid,
„S úgy tartod meg hited, mint a hogy ígéred,
„Könnyen múlik az év s könnyen múlik napja,
„Nem leszek örökké kapitányom rabja,
„Vissza jövök hozzád s itt maradok véled
„Akkor lesz csak öröm, boldogság az élet.

Könnyen múlik éve, könnyen múlik napja,
A ki a bánatnak nem örökös rabja,
Kinek örömök közt telik minden percze
Megse érzi, hogy a napnak is van terhe.
Még az egyik után ajtó be se hajlott,
Már hirtelen másik termett oda legott;

Évi piros arcza folyton lázban égett,
Nem azért az egyért, de nem is a végett,
Ahhoz hűtelen lett, végkép elfeledte
S karika gyűrűjét vele eltemette.
Mikor aztán megjött, úgy a mint ígérte,
S a megszegett esküt tőle számon kérte:
Késő volt a bánat, késő új ígérte,
Évi piros vére festette a földet.

Még akkor se mikor békót tettek rája,
Szörnyű vétkét, bűnét, még akkor se szánta,
Egyre csak azt mondta, folyton azt hajtotta:
„Eskü szegő lánynak így telik be sorsa“
Stein Béla.

AZ ARCKÉP.

Irta: BIHARI.

— A „Szarvasi Lapok” eredeti tárczája. —

Ugye most én rám kerül a sor, most én mondjam el, hogy jutottam a feleségemhez; az én históriám nem olyan vig, mint Feri barátunké, de azért nem hiszem, hogy untatnálak benneteket, ha elmondom — hallgassatok hát . . .

Feleségemet még akkor tájt ismertem meg — mikor odahagytam az egyetem falait s lekertültem ide az alföldre patvaristának.

Elöttem a bizonytalan jövő, alig de-rengő hajnalával, mely rosszal ugyan nem, de sok jóval sem biztatott. A nagyváros örökös zajából kikerülve, nem igen tudtam megszokni a vidéki élet egyhangúságát, azoknak a zajos élvezeteknek, a vidám

baráti körnek hiányát minden perczen éreztem. Nem ismertem senkit főnökömön kívül igaz, hogy engem sem ismert senki s ép azért üldözött az unalom szabad időm minden perczen, s tán megőrültem volna, ha a perredartás meg a magánjog s több efféle unalom üző dolgok nem heverték volna felvágatlanul asztalomon s ezer szerencse volt, hogy ez egyszer nekem is eszembe jutott felválni a vastag foliánsokat s a paragrafusok tömkelegében keresni szórakozást, ezekhez menekültem hát jobb multság hiányában.

Egy este, az unalmas esték legjavából volt ez is, mikor az őszi sár borította az utcát s nem hogy fogyott volna, de kövéredett folyton a vígan zuhogó őszi eső mellett. Szokásom ellenére tovább maradtam a vendéglőben, hól étkezni szoktam.

Az étteremben vegyes publicum verődött össze, olyan utazóféle népség, mint a minót mindég talál az ember egy-egy vidéki városban. Négyen vagy öten lehettek s javába folyt a társalgás, mikor az egyik egy arcképet vesz elő s a többieknek mutatva felkiált.

— No láttatok-e már ennél szebbet?

A csodálkozás moráját hallottam csak. Félőrába került, míg az arckép, tulajdonosa kezeihez visszavándorolt. Magam is kíváncsi voltam látni azt az arcképet a melynek dicsőítése képezte kizárólag a társalgás tárgyát, kíváncsiságomat nem voltam képes legyőzni, néhány udvarias szó kíséretében elkértem.

Egy fiatal leányt ábrázolt a kép, egy csodaszép arcot, mely az első pillanatra elbűvölt ugyan, de okoskodó eszem csakhamar lehűtötte elragadtatásomat, mert eszembe jutott, hogy a modern photographia már végtelig veszi az idealizálást s a kép eredetije az élet reális világításában tán meg sem közelíti az arcképet. E kétkedés közepette adtam vissza a képet tulajdonosának s töle értesültem, hogy e ritka szép virág Kerékházán virul, örömeire vagyonos szüleinek, s hogy Rózának

törhetlen ragaszkodását mint általán tudott és ösmert lényt külön kiemelni fölöslegesnek tartja — ajánlja őt a maga részéről is s életi. A jelen voltak életése közben Salacz Ferencz egyhangulag megválasztott elnöknek adja át a szót, ki megválasztásáért köszönetet mondva rövid szavakban felhívja a választókat alkotmányos joguk lelkes gyakorlására, figyelmezteti azonban őket, hogy tisztelve az ellenpárt meggyőződését, tartozkodjanak minden törvénytelenségtől, minden erőszakosságtól, iparkodjanak tisztességes mérkőzés útján diadalra juttatni a zászlót, melyet most kibontottak. Ezután felhívja a gyűlést, hogy alakítsa meg a párt végrehajtó bizottságát, felolvassa az e hó 2-án megtartott előértekezlet megállapodásait mely szerint a végrehajtó bizottság elnökeiül: Mikolay Mihály kir. közjegyző, alelnökeiül: Pohl Gábor, Dr. Fuchs Ede, a II. kerületben: Kis Mihály, Dr. Szemző Gyula, a III. kerületben: Dr. Salacz Öskár, Konyecsny János, a IV. kerületben: Dr. Lengyel Sándor, Kudlak Mihály, ezek mellé jegyzőül az I. ker. Somogyi Elek, II. ker. Kohn Ignác, III. ker. Roszjarovicz János a IV. ker. Huszerl Lipót hozhatnak ajánlatba. A javaslat egyhangúlag elfogadtván mindannyian megválasztottak. Hasonlóan elfogadott az előértekezlet által összeállított százszáz végrehajtó bizottság. A párt szervezetének ekképeni megalakítása után nagy lelkesedéssel és örömmel fogadott az előértekezletnek az elnök által előterjesztett azon megállapodása, hogy a szarvasi szabadelvű párt képviselő jelöltjeül **Dr. gr. Csáky István** kiáltásék ki.

A párt gyűlés megbízásából az elnök Dr. gr. Csáky Istvánt a hozott határozatokról értesíteni s őt a jelöltség elfogadására felkérni fogja. Ezzel a tárgysorozat kimerítve lévén, a gyűlés feloszlott.

Felhívás előfizetésre.

A „Szarvasi Lapok“ a foyó évnegyed zárásával befejezik fennállásuk nyolczadik évét, Nem a mi feladatunk megítélni, megfelelt-e lapunk kitűzött céljának, de nyolcz éves multja arra enged következtetést, hogy tőle telhetőleg igyekezett elérni azt, amire hivatva volt a multban s hivatva lesz a jövőben is. Működése nem hangzatos reklám üzésében nyilvánult, de csendesen munkálkodott — néha mint a körülmények megkivánták erősebben ostromozta azt is a minek ostor kellett, de büszkén, hivatkozhatunk a lefolyt évre is, mint olyanra, a melynek folyamán a város és környéke megtalálta lapunkban azt, a mire szüksége volt, megtalálta benne városunkat érdeklő mindama eseményeket a kisebb vagy nagyobb fontosságúakat, melyek akár a képviselő testület, akár a megye törvényhatósági ülésein fordultak légyen elő, az ipar, kereskedelem, a közgazdaság érdekeinek élénk szószólója volt és szépirodalmi közleményei is lapunk élénkítéséhez tartalmának változatosságához nagyban hozzájárultak.

Ez volt programunk s ez lesz a jövőben is. Bizalommal kérjük előfizetőinket, mikép irántunk tanusított szives érdeklődésüket lapunk számára őrizték meg továbbra is, ezt állandóvá tenni s megerősíteni kedves köteletségnek tartjuk mindenkor.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése a jelen negyed végével lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetések legzélszerűbben postaltalvány útján eszközöshelők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve

Egész évre	5 frt — kr
Félévre	2 frt 50 kr.
Negyed évre	1 frt 25 kr.

Szarvas, 1891. decz. 27.

A „Szarvasi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

A legkegyelmesebb királyi meghívó levél.

a f. évi február hó 18-ára összehívott országgyűlésre, f. hó 7-én érkezett le városunkba s a 11-ikére kitűzött képviseleti közgyűlésen fog ünnepelesen meghirdettetni.

— **Haviár Dániel** városunk országgyűlési képviselője, ma vasárnap délelőtt az isten tisztelet után tartja beszámoló beszédét a városházán. Ugyancsak vasárnap délután 2 órakor a szarvasi függetlenségi és 48-as párt szervezkedő párt gyűlést tart. „A Sas“ vendéglő udvarán. Ezen gyűlésen fog megejtetni a képviselő jelölés is.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** a 1892 évi január 14-én délelőtt 10 órakor Gyulán rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgy sorozattal 1. Legkegyelmesebb királyi meghívó levél a f. évi február hó 18-ára összehívott országgyűlésre. 2. Tótkömlös község kérvénye a szarvas-mezőhegyesi vasút segélyezésére megszavazott 100,000 trt segély engedélyezése iránt. 3. A Soenderop és társa vasút építő czég kérelme egyes törvényhatósági utak meghatározott részeinek a Szarvas-Mezőhegyes községek között tervbe vett vasút céljaira leendő átengedése iránt.

Az iparos ifjusági önképző és betegsegélyező egyesület Opauzki István ipartestületi elnök elnökelete alatt s Golián Soma iparhatósági biztosjelenlétében f. hó 6-án közgyűlést tartott, mely közgyűlésnek legfontosabb tárgya volt: az önképző egyesületnek, a kereskedelmi minister ily értelmű rendelete következtében leendő ujjaalakítása. — A nagyszámban egybegyűlt tagok egyrésze meglehetősen viharos gyűlést provocált, úgy hogy a tanácskozás csendben való folytatása már már lehetlenné vált s az elnök kénytelen volt — a gyűlés tervbe vett feloszlásával — csillapítólag hatni a felizgatott kedélyekre. A tanácskozás ezuttal csak annyit eredményezett, hogy egy 7 tagból álló bizottság küldetett ki, mely az önképző egyesület szervezését s a tagok gyűjtését fogja eszközölni. Nem mulasztadjuk el ez alkalommal felhívni iparos ifjuságunk figyelmét azon körülményre, hogy saját jól felfogott érdekük teszi kívánatosá az önképző egyesület megalakítását. Mert egyrészt a minister a legmesszemenőbb kedvezményekre hajlandó, ugyanis a régi egyesület vagyonának egyrészt, felét, esetleg még ennél is többet hajlandó az új egyesületnek átengedni, másrészt pedig be kell látni, hogy a beteg segélyező és önképző egyesület jelenlegi szervezetében a ministeri rendelet értelmében fenn nem állhat és egy olyan tekintélyes számú iparos ifjuság mint a

hívják s hogy messze vidéken hozzá fogható szép leány nincs.

Egyelőre meg kellett elégednem ennyivel s ki látásom sem volt, hogy egyhamar többet tudjak meg. De napokig nem bírtam feledni a képet, folyton előttem lebegett a mosolygó szép arc, a hamisithatlan görög orr, a hosszú selyem pillák s a csókra ingerlő formás ajkak. S mindjobban megerősödött bennem a vágy, az arckép eredetijét felkutatni.

Pár nap mult el ama nevezetes arckép esete óta, midőn egy árverésre küldött főnököm a szomszéd városba, s ott az elárverezésre került tárgyak között, díszes ébenfa keretbe foglalva került újból előm Rózsa arcképe. A szegény tönkrement, jámbor botos, kinek utolsó butor darabja is dobra került, nem tudott eléggé csodálkozni; hogy miért vettem meg épen azt az arcképet és miért kérdezősködtem oly melegen a kép eredetije után, de többet ő sem tudott mondani mint akkor hallottam, midőn először láttam. Csak annyit tett még hozzá, hogy az arcképet leánya kapta, de hogy kitől, azt nem tudta megmondani.

Ne nevessek ha azt mondom, hogy boldog valék az arckép birtokában, az első nap asztalomra helyeztem de meggondoltam a dolgot, így csak akkor láthatom, ha haza jövök, magamhoz veszem hát s annyiszor láthatom amennyiszor csak akarom. Ovatosan feszítettem fel a keretet s kivettem belőle a képet. Az arckép másik oldalán apró betűkkel volt írva e néhány szó: „A tovatűnt szép napok emlékére, őrizd meg e képet, én adtam: Rózsa.“ De a sors szeszélye nem engedte annak megőrizni, a ki kapta, és néhány forint árán én vásároltam meg a jogot a szép Rózsa képmását őrizni.

Földrajzi ismeretem nem terjedt odáig, hogy helység névtár nélkül is megtudtam volna Magyar ország mely tájékán fekszik Kerékháza, abból tudtam meg, hogy az aradi hegyek tövében húzódnak meg lakói alig pár ezernyi számban. S már gondolatomban bejártam a hegyeket, a virágos völgyet s a kis falut barátságos apró házaival, láttam a messze kimagasló tornyot, a melynek aranyos keresztjén megtörik a napsugár — s mintha régi ismerőse lettem volna a háznak hol Rózsa töltötte napjait, ott is jártam már

gondolataimban. S mire kitavaszkodott az idő, s a mezők a hóleple alól kiszökdült a fű — a virág a virágos tavasz megalósította legszebb álmomat, megláttam — Rózsat — de nem abban a csendes faluban hol annyiszor jártam képzőletemben, hanem egy vasuti coupé prózai csendjében, hova a kalauz csupa véletlenségéből — a többi kocsik már tömve voltak — betuszkolt.

A vasuti coupé igen alkalmas hely arra hogy az ember utitársaival sebtében kösse meg az ismeretséget. Rendesen az útiránynyal kezd meg a társalást, folytatja a szerencsével mely oly kedves társaságba juttatta, aztán a többi utitársakról foly a beszéd és így tovább. Nekem azonban milderre szükségem nem volt. Az ismerkedés az „ismerős ismeretlen“ igaz, hogy hamar ment, de nem igen beszéltem sokat, inkább elmerültem szépségének csodálatában csak melynek halvány másolatát mutatta az arckép. A szabályos arc az ifjuság üde bájával, s szeméből mint delejes áram lövelt elő azok élénk tüze, s a vérpisros ajkak mögül pedig vakító fehérséggel kandikáló ki a ragyogó fogsor. Ilyennek képzeltem én a minden ízében tökéletes szépséget a mely elbűvöli, lebilincseli az embert.

S a midőn egy ügyes mozdulattal kiejtém tárcám-ból arcképet meglepve kérdezte.

— Hát ezt hol vette?

Elmondottam elejétől végig az arckép történetét, s akkor esküdtem örök haragot a vasutnak, mert ha a kerékházi állomásnál meg nem áll a vonat úgy elhangzott volna ajkamról a régen táplált szerelmi vallomás így azonban meg kellett elégednem egy kézzorítással, egy meleg pillantással a melynek életető heve szívemet érte, Megkellett elégednem egy szóval, a mely csak biztatott a boldogság örömeivel s a mely boldogságnak rabja akkor lettem igazán s rabja vagyok ma is.

A viszontlátásra szóló bucsúszókor Rózsa s a tovaszögülő vonat ablakából láttam övét kik a kis állomás peronján várták.

S e perctől kezdve oda volt nyugalom; bájos alakját szüntelen elémbe varázsolták az együtt töltöttek emlékei nem bírtam, de nem is akartam menekülni ez emlékek elől. Folyton vizsacsengett fülemben bucsúszava, s feljogosítva éreztem magamat meglátogat-

ni Rózsat, otthonába. Bár szülei az első látogatás alkalmával a bizalmatlanság egy nemével fogadtak engem az idegent, csakhamar sikertült azok rokonszenvét is megnyerni s ebbeli fáradozásomban nagy segítségemre volt Rózsa.

Alig egy napot töltöttem házuknál s alig pár percre nyílt alkalmam egyedül lenni vele. A ház mellett elterülő kis kert, annak viruló rózsa fái voltak tanui vallomásomnak, csak azok látták rajtam kívül mint borult lángba gyönyörű arcza, mikor egyszerü keresetlen szavakkal vallottam be előtte, hogy szeretem, végtelenül forrón, igazán. De a boldogság csak rövid ideig tartott, engem kötelességeim messze szállítottak tőle. Nem volt már unalmas a kis városi élet, találtam elég szorakozást a jelen örömeiben bár mindantalan elfogott a vágy látni őt, látni azokat a bűvös ragyogású szemeket, a melyekből boldogságom ragyogott előm.

S egy napon, sohasem felejttem el e napot, sürgőnyt kaptam. Alig néhány szó volt csak a papíron, de elég volt, hogy feldulja minden örömet, minden boldogságomat.

Jöjjön azonnal, szüleim el akarnak jegyeztetni Rózsa.

Nem lett volna hatalom mely vissza tartson s még az nap Kerékházán voltam nem csekély meglepetésére Rózsa szüleinek. Fenyegedett boldogságom még gondolkodásra sem engedett időt s nyíltan, férfiasan vallottam be előttük, hogy Rózsat szeretem s hogy életem legfőbb célja boldoggá tenni őt, az a két év, a melynek elteltével diplomámat elnyerem hamar elmúlik — s akkor gondtalan bizhatják reám leányukat s szentül fogadom, hogy boldog lesz általam.

Az öregek bálmulva néztek hól Rózsa, hól reám s éreztem, hogy kötelességem minden kétség eloszlátása végett számot adni, a vasuton eltöltött időről s a kerékházai boldog órákról.

A két év hamar elmúlt s Rózsa feleségem lett. Az arckép még most is asztalomra fekszik, örök emlékezetül annak, hogy neki köszönhetjük azt a boldogságot, a melyhez hasonló ember nem ért el még soha.

minővel városunk bír, csak az önképző egyesületben ápolhatja a testületi szellemet s egyesült erővel könnyebben ejti módját a hasznos önképzésnek.

A föld tulajdonosok öröme fog szolgálni az, ha arról értesülnek, hogy a földadó leszámolási munkát, mely az ideiglenes és a részletes felmérési alapon készült végleges catasteri munkát egybeazonosításával mellett ejtetett meg, már a befejezés stádiumában van.

Végrehajtások és árverések felfüggesztése. A pénzügyigazgatóság 22/892 sz. a. kelt rendeletével arról értesítette a város elöljáróságát, hogy pénzügyminiszteri rendelet folytán az 1892 évi január és február havában a közdok és azok módjára beszedendő kincstári tartozások iránt a végrehajtási eljárás beszüntetettik.

A difteritisz szorványosan ugyan, de még most is elő fordul lakosságunk körében. A legutóbbi kimutatás szerint január 1 től — 8-ig mindössze 8 megbetegedés fordult elő, ezek közül meghalt: 3, meggyógyult: 1, s 4 gyógykezelés alatt áll. — annál több az influenza betegség, de nemis csoda, a folyton tartó nedves egészségtelen időjárás következtében — könnyen meghül az ember s a meghülést legtöbb esetben nyomon követi az influenza. —

Banket A Békés Szentandrásitakarek pénztár igazgatósága által, saját költségén rendezett banket f. hó 3-án tartott meg — a legvidámabb hangulatban, kitünő halprikas — s még kitünőbb bor mellett. — A szarvasi telep választmánya teljes számban vett részt a banketten, s a díszes intézeti ház nagyterme egészen megtelt egyéb meghívott vendégektől. Felköszöntökben sem volt hiány. Elsőnek Dr Szemző Gyula az intézet ügyésze szólott, dicsőve a jó viszonyt mely a főtelep s a szarvasi telep között innál; utána Liszka János a szarvasi választmány tagja emelt szót s egy szellemes hasonlattal fűszerezve beszédét a szentandrásiakra üritette poharát. Urbánek Nándor, vezérigazgató, Krebsz Ferencz aligazgató, Fazekas Ferencz és Stein Béla pohár köszöntői után megkezdődött az asztalbontás s a társaság tagjai élénk társalgás között maradtak meg együtt jóval az éj felén túl. —

Felhívás Az izr. hitközség elöljárósága felhívja mindazokat, akik mult évben a világi izr-hitközség részére ottani építendő imaház költségeinek beszerzése céljából Brenner Dávid kezéhez könyör adományokat szolgáltatottak a könyör adomány öszegét a hitközség elöljáróságánál f. hó 12-ig jelenték mivel nevezett Brenner Dávid ellen a gyűjtő könyveskén észlelt varkarások s javítások folytán okirat hamisítás és sikkasztás miatt a világi kir. járásbírósg által a büntető vizsgálat tétet folyamatba. Az izr. hitközség elöljárósága.

A szarvasi ipar estület tisztújító közgyűlését folyó 1892. év január 19 kén délelőtt 9 órakor a „Bárány” szálloda nagy termében fogja meg tartani.

A békési kaszinó folyó év január 30 án a városi bérház dísztermében bált rendez.

Népmozgalmi adatok. Csorváson az 1891 évben a rkath. egyházban született 106, és pedig 56 fiú 50 leány. Meghalt 95. szaporulat 11. Házasságra lépett 22 pár. Az ág. hitv. ev. egyházban született 88. és pedig 47 fiú, 41 leány. Meghalt 69 és pedig 31 fi, 38 nő szaporulat 19. és pedig 16 fiú és 3 nő. Házasságra lépett 8 pár. Az ev. ref. egyházban született 40, és pedig 22 fiú és 18 leány. Meghalt 41. Fogvatkozás 1. Házasságra lépett 9 pár. Törvénytelen születések száma az egyházban 15. és pedig a rkath. egyházban 5. az ág. hitv. egyházban 5. az ev. ref. egyházban 5.

Tisztválasztó gyűlés. A csorvási olvasó egyesület f. hó 3-án tartotta tisztválasztó gyűlését, Megválasztottak: elnöknek. Asztalos Sándor, alelnöknek. Freitag János, pénztárnoknak. Moldoványi Antal, jegyzőnek. Vecsei Sándor. A közgyűlés ugyan ez alkalommal elhatározta hogy könyvtára javára f. hó. 31-én zártkörű bált rendez s erre vonatkozó intézkedések megtételére egy bizottságot nevezett ki.

Ujjoneozás. Nagyban folynak az előkészületek az idei sorozásra a közigazgatási hatóságoknál, míg a katonai hadtestparancsnokság már a sorozási határnapokai is megállapította. Csabán márczius 11., 12., 13., 14., 15., és 16-án, Gyula járásban márczius 18. és 19. én, Gyula városban márczius 21. és 22-én, Szarvason április 4., 5., 6., 7., és 8-án, Gyomán április 11. és 12. én, Békésben április 19., 20., 21., 22., és 23-án, Oroszázán április 25., 26., 27., 28., 29., és 30-án fog megtartani a sorozás.

Pályázat A békésmegyei tanító egyesület a következő tételre megfűtésére pályázatot hirdet: A vallásos olvasás célja, jelentősége és főbb elvei bibliai alapon. 2. Miként lehetne a közönség érdeklődését felkelteni tanügy iránt. Pályadíj az első tétel megfűtésének 25 frt. a másodikéknak 10 frt. Pályázati határidő 1892 május 1. A pályaművek B. Csabára Németh Lajos egy. elnökhöz küldendők.

Irodalom.

A **Vasárnapi Ujság**, január hó 3-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Fiume, A magyar kikötőváros, Irta Kenedi Géza, (Nyolcz kép-pel, három Hary Gyula rajza). — „Mákszemek.” Költmények Vajda Jaustol. — „Házasság éhségből.” Elbeszélés. Irta Jókai Mór. (Goró Lajos rajzaival) — „Hunok az ellenség előtt.” (Checa festményével) — „Az alesiüthi cigánytelepítés.” — „Újévkor.” Köttemény Szabó Endretől. — „Judith.” Angol elbeszélés. (Képek) — „Ujev.” (Goró Lajos rajzaival) — „Egy irodalmi ügy.” — „A főrévi mysteriumról.” Solymosy Sándortól — „Londoni divattudósítás, Alicetól. (Divatképek) — „Barbi Alice.” (Arcképpel) — Irodalom és művészet; Egyveleg: Sakkjáték; Képtalány stb. rendezeti rovatok. — A **Vasárnapi Ujság**, e száma a borítékkal együtt 3 ivre terjed.

A **Vasárnapi Ujság**, előfizetési ára negyedévre 2 frt, a **Politikai Ujdonságok**-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin Társulat kiadóhivatalában Budapest, egyetem utca 4 ss.) megrendelhető a **Képes Néplap**, legolcsóbb újság a magyar nép számára, felvére 1 frt 20 kr.

A **Vasárnapi Ujság**,ból újtétől kezdve albumszerű diszkiadás is jelen meg a legfinomabb vastag velinpapíron; a **Politikai Ujdonságok**, pedig a napi eseményekre vonatkozó számos képpel illusztrálva adatok ki.

Közgazdaság.

Felhívás cukorrépa termelésre.

Midőn a békésmegyei gazdasági egyesület néhány évvel ezelőtt a cukorrépa termelési kísérletekre hívta fel a gazda közönséget, ezt azon reményben tette, hogy ha az itt termelő cukorrépa, oly cukor tartalommal bírand, aminő szükséges arra, hogy haszonnal legyen felgyártható, a gazda közönségnek egy oly gazdasági-lag hasznos növény termelésére ad impulust, mely nemcsak hogy dús jövedelmi forrása váland, de az itteni egyoldaltú gazdalkodási rendszert kedvezőbbé fogja alakítani, s a szarvasmarha tenyésztésnek is kedvező lendületet adand, s végre a vármegyei munkáviszonyokra a legkedvezőbb lefolyással leend.

Nem látja a gazdasági egyesület kizártnak azt sem hogy a vármegye területén — kedvező esélyek esetén, — egy jelentékenyebb cukorgyár állítatik fel amde erre csak akkor lehet gondolni, ha a cukorrépa termelés vármegyénk területén honossá, ismeret és kedvelté váland, mert hiszen egy cukorgyár üzeméhez több ezer hold cukorrépa termelése mulhatlanul szükséges.

Ma már tisztában vagyunk a legfőbb dolgokkal mert a három hávi kísérlet, — melyből az utolsó évi már pár száz holdra terjedő vala, — igazolta a gazdasági egyesület feltevését, hogy t. i. az itt termelt cukorrépa kiállja a versenyt nem csak az ország más vidékén, — de a külsőországokban termelt cukorrépaival is: kiállja pedig mennyiségileg ép úgy, mint minőségileg mert midőn egy oly — a mennyiségre nézve — kedvezőtlen évben, minő a folyó 1891-iki volt, midőn 3—4 hónapig még harmat is alig volt épen akkor, a mikor a répanak fejlődnie kellett volna, s daczára a kedvezőtlen viszonyoknak, még is 124 frt brutto jövedelmet tudott adni egy 1100 négyszögöles hold föld, — nem számítva a takarmányul vissza maradt fonyadt répat és a levágot répa fejeket, — a mit szinte uem szabad figyelmen kívül hagynunk — A mi pedig a minőséget illeti, az a budapesti orsz. vegy-kísérleti állomás polarisatója szerint, minden várakozást felülmúlólag jó volt!

Lehetetlen tehát ismételve nem fordulunk gazda közönségünkhez, s kérve figyelmzettünk, hogy saját jól felfogott érdekében, komoly megfontolás tárgyává teve ezen ügyet, készítse el a levő útját azzal hogy körülményeinek számba vételével termajen annyi cukorrépat, a mennyit célszerűnek és hasznosnak lát saját szempontjából, természetét hatvani cukorgyár az alább közlendő feltételek mellett hajlandó átvenni

Egyletünk igazgató választmánya legjobban azon óhaját fejte ki a gyár igazgatóságánál, hogy tekintve gazdaközönségünknek a cukorrépa termelés teréni járatlanságát; tekintve a kezdett nehézségeit álljon el az eddig követelt 5 éves szerződéstől, s egy előre csak évről-évre, szerződésen kívül engedje engedje gazdaközönségünknek e téren teret mozogni, s az igazgatóság figyelembe véve érveinket, erre is reá áll! Nincs tehát semmi oka tovább is vonakodni a t. gazdaközönségnek ezen, — különben is reá csak előnyös — cikk termelésétől annál kevésbé, mert az utóbbi

termés át.ételénél is igazolta a gyárigazgatóság azt, hogy a gazdaközönség irányában tett ígéréthez képest teljes méltányossággal jart el, miáltal a termelők teljes elismerését és bizalmát méltán érdemelte ki.

A hatvani cukorgyár hajlandó továbbra is, az általa már a mult évben megajánlott feltételek mellett a termelő cukorrépat átvenni; a feltételek a következők: A cukorrépa 50/0 levonással, — mely a caloraváló tekintetből szükséges. — métermazsánként a termelő legközelebbi vaspályai állomásánál 78 krajczaron vétetik át.

Ha a cukorrépanak cukortartalma 140/0-on felül van — a mi nálunk az eddigi polarisatók szerint igen gyakori, — még 3 krajczár m. m. premiumad. — Vissza ad a gyár 400/0 répa szeletet minden utánfizetés nélkül, biztosítva annak az illető vasúti állomásához leendő szállítást 11 frtjával waggononként. Ad továbbá kívánatra 80/0 méziszapot, mely luczernára valamint egyéb pillangosokra kitünő trágya A gyár igazgatóság — a répa átvétele után történő elszámolás mellett — magot kilogramonként 25 krajczárral ad Az esetleg bármely okból utánvetésre. szükséges vetőmagot pedig ingyen adja. A termelő köteles csak is a gyár által adandó magot használni! A termelő kívánságára a gyár minden cukorrépaával bevetett kat. hold föld után 40/0-ra — mely szinte a végleszámoláskor vonatik le, — 30 frt előleget is hajlandó adni, a ki ezt a kedvezményt igénybe venni akarja, — és pedig a vetés után 15 frtot, s a második kapálaskor szinte 15 frtot.

Még egy igen figyelemre méltó előnyt is hajlandó nyújtani a gyár igazgatósága t. i. ha répank a kedvező időjárás folytán már augusztus 15 től kezdve szállítani, ez esetben a gyár a fentebb eljzett áron felül annyi krajczárral ad töbet minden mázsáért, a hány nappal augusztus vége előtt a szállítást eszközöljük, t. i. ha augusztus 16-án kezdjük meg a szállítást ez esetben 15 krajczárral töbetet vagyis 78, illetve 81 krajczár helyett 96 krt fizet, ha 17-én, akkor 14 krral és így tovább mindennap kevesebbet 1 krral szeptember 1-ig! Ez nem csak lenne előny a gazdára, hogy nagyobb áratk érhetne el, de azért is, mert okukurizatorés előtt könnyebben kap munkást, s mert az utak e hóban még jók, s a szalmás gabona behordása lévén, az igak is fennakadás nélkül fordíthatok lennének a répank a vasúthoz leendő szállitására.

A ki tehát ezen feltételek mellett hajlandó cukorrépat termelni, s ziveskedjék a gazdasági egyesület titkárához fordulni, a ki minden egyéb idevágó kérdésre készségesen szolgál felvilágosítással.

Nem tartjuk feleslegesnek a termelés szempontjából szükséges tudnivalókat itt röviden közzé tenni az e téren még kevés gyakorlati ismeretekkel bíró gazda közönség némi tájékoztatására.

Viznyós' mély fekvésű, szikes vagy frissen tráglázott föld a cukorrépa termelésre nem alkalmas. Legcélszerűbb előveteménye az őszi buza vagy rozs másodsorban az árpa és tavaszi buza.

A talaj bemunkálását illetőleg az őszi mély szántás nagyon ajánlatos: tavasszal a vetés előtt csak sekélyen kell szántani, vagy ha a talaj erre alkalmas, az eke extirpatorral is helyettesíthető, a mi a munkát felette megkönnyíti. A vetés ideje április hó elejétől május hó közepéig terjed, de ha kivész, május végéig mindig után vehető.

A vetés sorvetővel, — vagy egyenesen huzott barázdákba kézzel történhet, de a magot 2—3 cmnél vastagabban betakarani nem kell, A sorok egymástól távolsa 32—34 cm. (1 lab) legyen. Ha a vetés kelni kezd azonnal porhanyitsuk legalább a sorok közeit, s ha megerősödött s 3—4 levél mutatkozik s a növény szára lúdtól vastagságú egyezni kell úgy, hogy a rászák egymástól 14—16 cm-ternyire (5—6) hagvassanak. Egy kat. holdra 10 12 kgr. mag szükséges. A vetőmaggal takarekoskodni nem szabad, mert ritkítani könnyű, de potolni sikeresen vajmi nehéz.

A répat valahányszor gyomos, kapálni kell, de minden esetben legalább három kapálást kell, hogy kapjon: s az utolsó kapálás alkalmával a répa sorok egészen a levélzetig feltöltendők, mert a fedetlen részben chlorofil képződik — ez az ugynevezett zöld fej okozza, melyben cukortartalom nincs s ép azért vágandó le. Minél jobban feltöltjük tehát, annál kevesebbet kell belőle levágnunk, s ép ezért a feltöltés igen fontos. — Az érési állapot a vetés után 5—6 hónapra következik be.

B. Csaba, 1891 december hó,
Beliczey István, Zlinszky István,
egyl. elnök. egyl. titkár.

Szerkesztő: STEIN BÉLA. Laptulajdonos: SZIKES ANTAL.

